

Č. 11.705.

Pojištění nemocenské: K výkladu ustanovení § 20 odst. 2 zák. č. 221/1924 ve znění zák. č. 184/1928 Sb. o povinnosti zaměstnavatele k náhradě podpůrného nákladu.

(Nález ze dne 31. ledna 1935 č. 18.713/32.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 7584/28, 10.019/32, 11.202/34, 11.649/35, 11.654/35.

Věc: Okresní nemocenská pojišťovna v B. proti zemskému úřadu v Praze o náhradu podpůrného nákladu.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Výměrem z 12. srpna 1931 předepsala okr. nemoc. pojišťovna v B. firmě P. Š. a syn, tkalcovna v H., na základě § 20 odst. 2, zák. č. 184/1928 Sb. k náhradě náklad, učiněný na léčení dělnice Marie L. částkou 3.615 Kč 10 h, poněvadž firma tuto dělnici přihlásila k pojištění dne 15. ledna 1931 s platností od 29. října 1930, dělnice tato však již dne 10. ledna 1931 onemocněla.

Výměrem z 19. ledna 1932 vyhověl okr. úřad v Broumově stížnosti firmy a zrušil výměr okr. nemoc. pojišťovny pro nezákonnost s tímto odůvodněním: Konaným šetřením bylo zjištěno, že dělnice Marie L. byla u firmy zaměstnána až do 4. září 1930, kdy onemocněla. Poněvadž byla členkou nemoc. pojišťovny, zaslala firma pojišťovně odhlášku ze 4. září 1930, kde výslovně uvedla jako příčinu odhlášky onemocnění dělnice. Z uvedeného jest patrné, že pracovní poměr nebyl zrušen, nýbrž trval dále. Okolnost tato je doložena také skutečností, že firma před onemocněním (druhým) dělnice L. hlásila změnu mzdy, což pojišťovna uznává. Z uvedeného vychází najevo, že zde chybí předpoklady pro vydání výměru podle § 20 zák. č. 184/1928 Sb.

Nař. výměrem nevyhověl zem. úřad odvolání pojišťovny a potvrdil výměr okr. úřadu, pozměnil jeho důvody takto: »Marie L., která byla přihlášena u jmenované pojišťovny, onemocněla podle spisů dne 4. září 1930. Firma P. Š. a syn podala proto u uvedené pojišťovny dnem 4. září 1930 odhlášku jmenované dělnice, na které uvedla jako příčinu odhlášky onemocnění. Po uzdravení byla L. dále zaměstnána u uvedené firmy ode dne 29. října 1930 a onemocněla znovu dne 10. ledna 1931, kterýmžto druhým onemocněním vzešly pojišťovně podpůrné výlohy, jichž náhradu pojišťovna od jmenované firmy požaduje, a to z toho důvodu, že L. byla dne 4. září 1930 od pojišťovny odhlášena a teprve dne 15. ledna 1931 znovu přihlášena k pojišťovně. Podle návodu obsaženého na rubu odhlášky jest jako příčinu odhlášky uvéstí přerušení poměru zakládajícího pojistnou povinnost, na příklad vystoupení, propuštění, nastoupení vojenské služby, onemocnění, odstěhování a pod., není však zde výslovně vyznačeno, že příčinou odhlášky může býti pouze zrušení (přerušení) smlouveného pracovního poměru, zakládajícího pojistnou povinnost. Onemocněl-li zaměstnanec, přihlášený u pojišťovny, může býti zaměstna-

vatel uvedeným návodem uveden v omyl a míti za to, že i při pouhém nevykonávání prací v důsledku onemocnění zaměstnance jest ho odhlásiti od pojišťovny. Obdrževši odhlášku, o kterou zde jde a z níž nebylo zřejmo, zda s odhlášenou osobou byl rozvázán pracovní poměr či nikoliv, měla pojišťovna tuto okolnost dotazem u zaměstnavatele, resp. zaměstnance postavit na jisto; neučinila-li tak, nemůže pak jmenovanou firmu činiti zodpovědnou za to, že Marii L., která byla před svým onemocněním dne 10. ledna 1931 v pracovním poměru, podléhající pojištění povinnosti, nevedla dále jako svoji členku.»

O stížnosti uvážil nss toto:

Nař. rozhodnutím neuznal žal. úřad nároku pojišťovny na náhradu nákladu podle § 20 odst. 2 zák. č. 221/1924 Sb. ve znění zák. č. 184/1928 Sb. z toho důvodu, že zaměstnavatel mohl býti návodem, který jest obsažen na tiskopisu odhlášky, uveden v omyl a způsobeno tak, že zaměstnavatel odhlásil zaměstnance, ač smluvený pracovní poměr nebyl zrušen.

Naproti tomu namítá pojišťovna, že předpisy zákona o přihláškách a odhláškách jsou předpisy pořádkové, za jejichž dodržení jest zaměstnavatel podle § 9 cit. zák. zodpověden. Má-li zaměstnavatel pochybnosti, zda jest zaměstnance odhlásiti, může obdobně podle předpisu § 17 odst. 3 cit. zák. s odhláškou pochybnosti své uvést a pak bude povinností pojišťovny rozhodnouti. Zaslal-li však v daném případě zaměstnavatel odhlášku bez jakékoliv výhrady, v níž za den výstupu ze zaměstnání jest udán den 4. září 1930, musela pojišťovna míti právem za to, že došlo k přerušení pracovního poměru; zda pro onemocnění dělnice, jest nerozhodno. Míní-li žal. úřad, že poučením na tiskopisu odhlášky byla firma uvedena v omyl, přehlíží, že v poučení tom se uvádí jako důvod odhlášky přerušení poměru, zakládajícího pojistnou povinnost a onemocnění jest uvedeno jen jako příklad. Pojistnou povinnost však zakládá podle § 2 zák. vykonávání prací neb služeb na základě smluveného poměru pracovního (služebního), jest tedy odhlášku učiniti při přerušení smluveného poměru pracovního (služebního).

Nss dal stížnosti za pravdu.

Podle § 17 zák. č. 221/1924 ve znění zák. č. 184/1928 Sb. jest zaměstnavatel povinen přihlásiti u příslušné nemoc. pojišťovny osoby u něho zaměstnané, jež podléhají povinnosti pojistné, nejpozději šestého dne ode dne, kdy pojištěnec počal vykonávati práce nebo služby povinně pojištěné, a odhlásiti je v téže lhůtě ode dne, kdy pojištěnec přestal je vykonávati. Podle ustálené judikatury nss-u jest ustanovení toto, pokud se týká odhlášky, vykládati tak, že povinnost odhlášení jest omezena na případ zániku pojištění zastavením práce v důsledku ukončení pracovního poměru (srov. na př. Boh. A 7584/28). Stihá tedy zaměstnavatele povinnost odhlásiti zaměstnance jen, když přestal vykonávati práce v důsledku zrušení pracovního poměru.

V daném případě není sporu o tom, že firma P. Š. a syn, odhlašující dělnici L., použila formuláře, určeného pro odhlášky podle § 18 cit. zák. Formulář tento obsahuje mezi jinými rubriku nadepsanou »Den výstupu ze zaměstnání«. Je-li podle toho, co řečeno, zaměstnavatel povinen a oprávněn odhlásiti zaměstnance jen v tom případě, že zaměstnanec

přestal vykonávat práci v důsledku zrušení pracovního poměru, pak může rubrika tato mít jen ten smysl, že se má v ní udati den, kterého zaměstnanec přestal vykonávat práci v důsledku zrušení pracovního poměru. Tak také vysvětluje smysl této rubriky návod k vyplnění, obsažený na rubu formuláře odhlášky, když mluví o vyplňování další rubriky »Příčina odhlášky«. Pravíť se tu, že tato rubrika »Příčina odhlášky« se vyplní údajem o důvodu přerušení poměru, zakládajícího pojistnou povinnost.

Žal. úřad shledává důvod k uvedení v omyl v poučení (návodu) k vyplnění rubriky »Příčina odhlášky«, kde se praví: Otázka 9. »Příčina odhlášky« se vyplní údajem o důvodu přerušení poměru, zakládajícího pojistnou povinnost, na př. vystoupil, byl propuštěn, nastoupil vojenskou službu, onemocněl, zemřel, vystěhoval se a pod. Avšak neprávem.

Jest sice pravda, že některé tu uvedené příklady jako onemocnění nebo nastoupení vojenské služby nemusejí vésti vždy k přerušení pracovního poměru, ale pak jest povinností zaměstnavatelovou, použil-li již tiskopisu určeného podle zákona a podle prováděcího předpisu k odhlášení zaměstnance, upozorniti pojišťovnu, když takové přerušení pracovního poměru nenastalo. Zákon neukládá pojišťovně nikde povinnost přezkoumávati správnost přihlášek a odhlášek, nýbrž dává jí k tomu jen právo (srov. § 15 slovo »mohou«). Naopak jest zaměstnavateli uložena povinnost činiti přihlášky a odhlášky správně a ručí zaměstnavatel za jejich správnost (srov. §§ 9, 17, 18 a 260 cit. zák.).

Je-li tomu tak, pak právem považovala pojišťovna, obdrževši odhlášku dělnice Marie L. ze 4. září 1930, její pracovní poměr k firmě za zrušený. Začala-li proto jmenovaná dělnice později (29. října 1930) práce podléhající pojistné povinnosti vykonávat, měla firma podle § 17 zák. podati do 6 dnů přihlášku. Neučinila-li tak a dělnice dne 10. ledna 1931 znovu onemocněla, nelze pojišťovně upírati nárok na náhradu nákladu za dávky s onemocněním tímto spojené podle odst. 2 § 20 cit. zák., když onemocnění nastalo v době, kdy jmenovaná dělnice u pojišťovny přihlášena nebyla (srov. Boh. A 11.202/34).

Poněvadž žal. úřad stál na opačném, tedy nesprávném stanovisku, bylo nař. rozhodnutí zrušiti podle § 7 zák. o ss pro nezákonnost, aniž bylo třeba se zabývati námitkami pojišťovny, vytýkajícími nař. rozhodnutí také vady řízení.

Č. 11.706.

Pojištění nemocenské: Ani podle § 20 zák. čl. XIX:1907 nesmí nemocenská pojišťovna dodatečně předpisovati pojistné příspěvky aniž přesně zjistila skutkové předpoklady předpisu u každého pojištěnce.

(Nález ze dne 31. ledna 1935 č. 1973/33.)

V ě c: Okresní nemocenská pojišťovna v Humenném proti zemskému úřadu v Bratislavě o doplatek pojistného.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Okresní dělníky pojišťující pokladna v Humenném předsala firmě Mayer D. a spol. ve V. doplatek nemocenských příspěvků